



Un tast sobre Arxius i Biblioteques a Eivissa

Ana Colomar Marí
Bibliotecària de la Biblioteca Municipal d'Eivissa

Arxiu Històric d'Eivissa i Formentera (AHEiF). Can Botino.

Si la Llei d'Arxius de 2006 s'oblidava de les Pitiüses, prioritant la titularitat dels arxius per damunt del seu fons, la Llei 6/2022 ha reconegut finalment la singularitat d'un arxiu que tot i ser de titularitat municipal és d'abast interinsular.

L'AHEiF és un arxiu obert amb seccions com ara l'Hemeroteca, l'Arxiu d'Imatge i So o la biblioteca especialitzada de Can Botino que s'ha anat enriquint amb col·leccions especials i donacions particulars com el Llegat Villangómez, l'arxiu del mossèn Isidor Macabich, el del notari Josep Cerdà Gimeno o el de la família Llobet, entre moltes d'altres.

Amb un horari de matí i tarda, promou durant tot l'any diferents activitats amb dos objectius: donar a conèixer el seu fons i fomentar la recerca. Així, des de 2019 organitza les Jornades d'Estudis Locals que fins ara s'han centrat en la memòria democràtica i s'han desenvolupat durant la darrera setmana de novembre a la Biblioteca de Can Ventosa. També celebra dues jornades de portes obertes aprofitant dues efemèrides: el 9 de juny, Dia Internacional dels Arxius, i el segon dissabte de setembre en el marc dels Dissabtes de Patrimoni. Part del seu fons,

com tota la secció d'Hemeroteca i l'antiga Universitat es troba digitalitzat i a l'abast dels investigadors a través de la web de l'Ajuntament d'Eivissa: www.eivissa.es.

Arxiu General del Consell Insular d'Eivissa.

És un arxiu que dona servei als diversos departaments de la institució i a persones usuàries externes, possibilita l'accés a la documentació generada en l'exercici de les seues competències, que prèviament ha estat analitzada, inventariada i ubicada a les seues dependències per possibilitar-ne una adequada conservació i consulta.

El Servei de Documentació, annex a l'Arxiu, facilita la consulta i l'accés a documentació general, publicacions oficials, bases de dades legislatives, monografies, publicacions periòdiques especialitzades i premsa diària local.

L'Arxiu disposa d'un dipòsit de 192 m², ubicat al soterrani de l'edifici i dotat amb sistema compacte de prestatgeries amb 2.534 metres lineals de capacitat i un espai per a la recepció de transferències, procés tècnic i atenció a les persones usuàries.

Biblioteca Municipal d'Eivissa (BME). Can Ventosa.

Inaugurada el 7 de novembre de 1988,

coincidint amb el 75è aniversari del naixement d'Albert Camus i traslladada a l'antiga fàbrica de teixits de Can Ventosa esdevinguda espai cultural l'any 1995, ofereix un horari d'atenció al públic de 66 hores setmanals.

Les tres plantes que ocupa acullen la Bebeteca, la sala infantil Caganus, la sala Juvenil, la zona d'Hemeroteca i exposició de novetats, i les sales d'adults Jordi Juan Riquer i Marià Villangómez, on durant tot l'any se celebren activitats com els Dissabtes de conte o el cicle de conferències de la tardor Illes i Literatura.

Aprofita i celebra totes les efemèrides que donen visibilitat a la creació literària com el Dia Internacional de la Poesia (21 de març), el del Teatre (27 de març), el del Llibre Infantil i Juvenil (abril), el Dia Europeu de les Llengües i el Dia Internacional de la Traducció (setembre) o el Dia Mundial de les Biblioteques (24 d'octubre). Igualment un/a escriptor/a protagonitza cadascun dels mesos de l'any amb una exposició bibliogràfica i l'edició d'un fulletó i un punt de llibre. Des de la BME s'organitza també la diada de Sant Jordi que se celebra al passeig de s'Alamera de la ciutat i on participen tots els actors que fan possible el circuit del llibre.

Biblioteca Municipal de Sant Antoni de Portmany.

Amb motiu del seu 40è aniversari (1982-2022) es van organitzar diversos actes destacant la festa d'aniversari i l'acte institucional dut a terme el 6 de setembre, on la regidora de Cultura i Educació, Maria Ramón, va pronunciar un discurs en reconeixement de la feina de les primeres bibliotecàries de la casa, n'Antònia Sala i na Manuela Bonet, a les quals entregà una placa. Igualment, va reconèixer les nombroses donacions de llibres fetes al llarg d'aquests anys per na Maria Ribas, usuària i sòcia de la Biblioteca. Altres activitats varen ser contacontes, tallers infantils i juvenils de manualitats, cal·ligrafia i lettering; taules temàtiques, exposicions, el concurs de punts de llibre i un recital de poesia musicada.

Inaugurada durant les festes patronals de Sant Bartomeu de 1982, de primeres ocupà un local d'uns 100 metres quadrats, als baixos de l'edifici Cervantes. El 2011, l'Ajuntament va dur a terme una ampliació i remodelació completa, dotant-la de 530 metres quadrats distribuïts en cinc sales, un dipòsit i un despatx. Actualment, disposa de tres sales de lectura i estudi, un espai d'ús i consulta d'ordinadors, un espai infantil i una sala per fer activitats com ara el club de lectura o tallers diversos. També acull un Punt d'Autoaprenentatge de Català.

Biblioteca Municipal de Sant Joan de Labritja.

Cal destacar la donació de la biblioteca personal de l'arquitecte eivissenc Joan Prats Bonet (1942-2023), de 300 títols, que ja es troba catalogada i posada a l'abast de les persones usuàries. Prats es va dedicar durant anys a l'estudi i investigació de personatges destacats del segle XX, sobre els quals va publicar diversos articles a diaris i revistes locals. També tingué un interès especial per l'Arxiduc Lluís Salvador, sobre el que va editar alguns estudis. Durant aquests anys d'estudi va reunir una col·lecció de llibres de temàtica local i balear, sobretot d'història i cultura, que ara ha vingut a enriquir la col·lecció local de la biblioteca de Sant Joan de Labritja.

Durant el darrer temps, la biblioteca també ha vist augmentat el seu fons amb les últimes novetats bibliogràfiques i una nova secció de còmic per a adults, en part, gràcies a les adquisicions efectuades amb fons del projecte «Dotació de biblioteques» del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència-Next Generation UE.

Biblioteca Municipal de Sant Josep de sa Talaia.

Com a novetat, des d'agost de 2022 fins a febrer de 2023 la biblioteca va posar en marxa un nou projecte anomenat Apropant la natura. Programa de ciències naturals, amb l'objectiu d'apropar i divulgar les ciències biològiques i astronòmiques tant als estudiants com al públic en general. Partint de la curiositat per la natura en

l'etapa infantil, es portaren a terme un conjunt de tallers sobre fauna que consistien en una lectura, seguida de l'elaboració de manualitats. Per a l'etapa d'educació primària i secundària, s'organitzaren tallers teoricopràctics de botànica, dedicats a la flora i a la líquenologia. Finalment, la secció astronòmica, també comptà amb activitats teoricopràctiques per a tots els públics.

La persona encarregada d'aquests tallers fou Teresa Marí, llicenciada en Biologia, professora de secundària i doctora en Gestió del Medi Ambient. Es dedica a l'educació ambiental per a totes les edats i també, com a monitora d'astronomia per la Fundació Starlight, ha realitzat nombrosos tallers d'astronomia i de muntatge de telescopis.

Biblioteca Municipal Vicent Serra Orvay de Sant Jordi de ses Salines.

Des de l'any 2016 la biblioteca organitza una sèrie de debats filosòfics amb el professor Luis Orozco. En aquesta mateixa línia, el febrer de 2023, i per primera vegada, va començar un nou projecte anomenat Diàlegs amb els textos, una activitat dirigida al públic adult amb la intenció de què la biblioteca fos un espai de trobada que convides a la reflexió i al debat de temes actuals amb mirada filosòfica.

El cicle Filosofia. Diàlegs amb els textos 2023, s'inaugurà amb la presentació d'Un trozo de tierra del filòsof Santiago Beruete. A continuació es varen fer quatre sessions dedicades a textos clàssics de Kant, Hegel, Marx i Sartre. Les quatre sessions del segon bloc es dedicaren a la postmodernitat, diversitat i biocentrisme d'autors contemporanis.

El cicle Diàlegs de filosofia pràctica de 2024 tracta temes de filosofia pràctica: les relacions entre l'ètica i la política, i la capacitat de la racionalitat humana per afrontar els desafiaments d'un futur incert i problemàtic. Compta amb ponents com Nate Rugh, científic ambiental i activista de la Rebel·lió Científica, Juanjo Torres, educador ambiental d'Amics de la Terra, la neuropsicòloga i psicòloga clínica Soledad

Ribas, el biòleg i activista climàtic Fernando Valladares, i els polítics Àlex Pitaluga i Juanjo Ferrer. Apart, els més petits compten amb altres activitats per aprendre gaudint.

Biblioteca Municipal de Santa Eulària des Riu

Una de les activitats més conegudes de la biblioteca per a fomentar l'hàbit lector d'una manera lúdica i participativa són els clubs de lectura. Aquests clubs són grups de persones que llegeixen el mateix llibre simultàniament i es reuneixen periòdicament per a comentar la lectura. Actualment, existeixen tres grups que funcionen ininterrompudament des de l'any 2005. Els clubs infantil (de 8 a 12 anys) i juvenil (de 13 a 16 anys) es reuneixen una vegada a la setmana durant el curs escolar.

El club de lectura de persones adultes es reuneix una vegada al mes durant tot l'any. A les tertúlies dels clubs infantil i juvenil, a més de parlar dels llibres, es fan activitats per dinamitzar les sessions (jocs de rima i poesia, jocs de creació literària, jocs de rol, tallers de manualitats, creació d'històries, realització de debats, etc).

A les sessions del club de lectura per a adults s'han rebut les visites de diferents escriptors locals per tractar i debatre sobre les seves obres (quasi 25 autors i autores durant més de 18 anys de club), a més d'alguns dels editors de les publicacions o fins i tot un dels protagonistes del llibre escollit. També s'hi han dut a terme activitats relacionades (com contacontes i sortides al cinema o al teatre). Durant el confinament, el grup va estar molt feliç i agraït de poder continuar amb les tertúlies en línia (a pesar de les dificultats tècniques que els va suposar a molts dels seus membres).

Biblioteca Pública Insular d'Eivissa. Cas Serres

L'any 2021 va celebrar el seu 35è aniversari encetant una nova línia d'acció: la realització d'activitats orientades a públic infantil i/o familiar. Durant els anys següents, sota la titularitat del Consell Insular d'Eivissa, ha continuat fent activitats per a infants sense

deixar de banda la programació per a públic adult. Així, els contacontes, representacions teatrals i tallers de manualitats han passat a formar part de la seva realitat junt amb les xerrades i els diversos tallers amb els quals es fomenta l'aprenentatge amb la pràctica i la biblioteca com a espai de creació. En destaquen els tallers de noves tecnologies, amb els quals es pretén lluitar contra l'escletxa digital i facilitar un accés segur per a tothom a les tecnologies de la informació i la comunicació.

També en 2022, per un conveni amb el Fons Pitiús de Cooperació, es va realitzar la catalogació dels gairebé 1350 exemplars de la biblioteca d'aquesta entitat fent-los localitzables al CABIB. A més de les feines pròpies d'una biblioteca pública, es gestionen altres serveis com la tramitació de les ajudes a les biblioteques de la Xarxa de Biblioteques del Consell d'Eivissa, i seguiment i assessorament als centres que formen aquesta xarxa; la gestió dels fons Next Generation de la Unió Europea per a biblioteques públiques de l'illa d'Eivissa; o la gestió del Dipòsit Legal d'Eivissa: assignació de números de DL, recepció de publicacions, enviaments a la Biblioteca Nacional, conservació, etc. Igualment, es custodien i gestionen els fons del Centre de Documentació Ambiental d'Eivissa, el qual havia estat part del Departament de Medi Ambient del Consell d'Eivissa.